

# Kostenloser Esperanto-Kurs - 3. Lektion

## 1. ĈIU HAVAS ALIAN GUSTON!

La sekvan tagon, Peter renkontas hazarde Klara en la strato. Ŝi portas grandan sakon.

- Bonan matenon, Klara! Kion vi havas en la sako?
- Saluton! Mi aĉetis manĝaĵojn: Du pecojn de kuko, kilogramon da pomoj, fromaĝon, panon, skatolon da kafo, nigra teo kaj unu botelon da vino.
- Ho, vi vere malsatas! Cetere, ĉu vi pardonis al mi, ke mi hieraŭ eliris (el-ir-is) el la kinejo dum la filmo?
- Ne, tute ne.
- Sed mi konas vin nur du tagojn, kaj vi jam invitis vian tutan familion al nia rendezuo.
- Jes, tion mi faris, ĉar ... ĉar en la parko vi estis tiel ...
- Kiel?
- Tiel rekta! Tio ne estas tre ĝentila. Almenaŭ oni ne tiel invitas fremdulon al kinejo.
- Pardonu tion al mi, mi petas vin.
- Peter, vi skribis en via letero, ke mia robo plaĉis al vi.
- Jes, ĝi estis treege (tre-eg-e) bela.
- Sed mi ne portis robon. Mi portis ruĝan T-ĉemizon kaj helbrunan jupon, kiel hodiaŭ.
- Aĥ ...

Peter ruĝiĝas. Por ŝanĝi la temon li demandas:

- Kiom da mono vi devis pagi por ĉio ĉi?
- Ĉio kostis dekkvin eŭrojn kaj dek cendojn. Peter, mi nun iros ankoraŭ en tiun librovendejon.
- Kiun libron vi volas aĉeti?
- Mi volas aĉeti vortaron de Esperanto kaj sciencfikciajn komikson.
- Mh, interese. Mi preferas amrakontojn.
- Nu, ĉiu havas alian guston.

## 2. NEUE WÖRTER

aĉeti	kaufen, einkaufen	manĝaĵo	Essen
amrakonto	Liebesgeschichte	mono	Geld
apetito	Appetit	nigra	schwarz
botelo	Flasche	nur	nur, erst
ĉe	bei	oni	man
cendo	Eurocent	pano	Brot
ĉio	alles	peco	Stück
ĉiu	jeder	pomo	Apfel
ĉiuj	alle	poste	später
da	von (nach Maßangaben, s 3.4.)	rekta	direkt, gerade
dekkvin	fünfzehn	rendevuo	Rendezvous, Verabredung
doni	geben	ruĝa	rot
du	zwei	ruĝiĝi	erröten, rot werden
duona	halb	sako	Tasche (zum Tragen)
eliri	hinausgehen	sata	satt
eŭro	Euro	sciencfikcio	Science-Fiction, Utopie
fromaĝo	Käse	sekva	folgende
gusto	Geschmack	skatolo	Schachtel
hela	hell	T-ĉemizo	T-Shirt (wörtlich: T-Hemd)
inviti	einladen	temo	Thema
jen	hier ist, da ist; hier, da	teo	Tee
jupo	Rock	tiel (ti-el)	so
kafo	Kaffee	tri	drei
kilogramo	Kilogramm	trinkaĵo	Getränk
kiom	wieviel	trinki	trinken
komikso	Comic, Bildergeschichte	unu	eins, ein (Zahlwort)
kuko	Kuchen	vendejo	Geschäft, Laden
laŭta	laut	vino	Wein
libro	Buch	vortaro	Wörterbuch
malsati	Hunger haben		

Hinweis: Eŭro wird nicht wie „ojro“, sondern wie „eŭro“ ausgesprochen, also mit einem e am Anfang.

### 3. GRAMMATIK

#### 3.1. Zeit-, Längen- und Gewichtsangaben

Alle Zeit-, Längen- und Gewichtsangaben erhalten die Akkusativendung -n:

Beispiele:

la sekvan tagon – am nächsten Tag

Mi konas vin nur du tagojn. – Ich kenne dich erst zwei Tage.

Nur wenn sie selbst Subjekt des Satzes sind oder wenn sie durch eine Präposition (z.B. en, dum, post, antaŭ) eingeleitet werden, stehen sie im Nominativ:

Beispiele:

La dua tago estis bela. – Der zweite Tag war schön.

dum la sekva tago – am nächsten Tag (wörtlich: während des nächsten Tages)

#### 3.2. Die Mehrzahl (Plural)

Die Mehrzahl (Plural) wird durch die Endung -j gekennzeichnet.

Sie wird an die Endungen der Adjektive, Substantive bzw. vieler Pronomen gehängt und steht vor einer eventuellen Akkusativendung.

Beispiele:

la ruĝaj T-ĉemizoj – die roten T-Shirts

tiuj ĉi pomoj – diese Äpfel

Ŝi aĉetis por mi du helajn ĉemizojn. – Sie kaufte für mich zwei helle Hemden.

Kiun vi vidas? Mi vidas ĉiujn. – Wen siehst du? Ich sehe alle.

#### 3.3. Die Aufforderungsform (Imperativ)

Die Aufforderungsform (Imperativ) der Verben wird durch die Endung -u ausgedrückt:

iri – gehen → iru – geh, geht, gehen Sie

pardonu – verzeihen → pardonu – verzeih, verzeiht, verzeihen Sie.

Die Endung -u kann auch an ein Verb mit Personalpronomen angehängt werden und drückt dann die Absichtsform (Volitiv) aus, die sich im Deutschen gut mit „lass uns“ oder „lass mich“ wiedergeben lässt:

Mi pripensu – Lass mich nachdenken

Ni iru – Lass uns gehen

#### 3.4. Die Präposition „da“

Nach Adverbien, die gebraucht werden, um eine Menge eines unbestimmten Ganzen zu bezeichnen, wie auch nach Nomen mit einer solchen Bedeutung, wird im Esperanto in der Regel die nicht übersetzbare Präposition „da“ gebraucht.

botelo da vino – eine Flasche Wein

iom **da** butero – etwas Butter

Verben können ergänzt werden mit einem Adverb und einem präpositionalen Ausdruck, eingeleitet mit „da“ (Partitative Konstruktion)

Li trinkis malmulte **da** akvo. - Er trank wenig Wasser.

Estas multe **da** sablo en la dezerto. - Es gibt viel Sand in der Wüste.

Das betrifft auch das Fragewort „kiom“ (= wieviel), falls das Bezugswort im Fragesatz genannt wird:

Kiom **da** mono? – Wieviel Geld?

Aber: Kiom mi devas pagi? – Wieviel muss ich bezahlen?

Aus den obigen Beispielen ist ersichtlich, dass bei einem Adverb gefolgt von *da* eher die Masse betont wird, die aus ähnlichen oder gleichen Dingen besteht. Ein Adjektiv mit einer Mengenangabe dagegen betont mehr die verschiedenartigen Dinge, aus denen diese Masse besteht.

### 3.5. Die Zahlen von 0 bis 9

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
nul	unu	du	tri	kvar	kvin	ses	sep	ok	naŭ

Zahlwörter werden nicht dekliniert. Sie erhalten kein Akkusativ-N und kein Plural-J.

### 3.6. Zusammengesetzte Wörter

Wie bereits angedeutet, können Wörter im Esperanto sehr einfach zusammengesetzt werden. Dabei steht, wie im Deutschen, das Bestimmungswort zuerst. Es wird, meist ohne Endung, vor das Grundwort gesetzt. Nur im Interesse der klanglichen Schönheit bzw. Übersichtlichkeit kann die Endung -o (selten -a) des Bestimmungswortes bestehenbleiben:

eliri (el-iri) – hinausgehen

amrakonto (am-rakonto) – Liebesgeschichte

duonfrato (duon-frato) – Halbbruder

teskatolo (oder teo-skatolo) – Teeschachtel, Teebüchse.

### 3.7. Im Text haben wir folgende neue Wortbildungssilben kennengelernt:

Präfix:

- re- : wieder, noch einmal; zurück
  - revidi – wiedersehen

Suffixe:

- -aĵ- macht aus abstrakten Begriffen konkrete Sachen; Gegenstand
  - vesti (jemanden anziehen) → vestaĵo (Kleidungsstück, Bekleidung)
  - trinki → trinkaĵo (Getränk)
  - blua (blau) → bluaĵo (etwas Blaues)

- -iĝ- zeigt einen Vorgang an: „zu etwas werden“
  - ruĝa (rot) → ruĝiĝi (erröten)
  - alta (hoch) → altiĝi (hoch werden, aufsteigen)
- -ist-: Berufsbezeichnung; Person, die eine Tätigkeit ständig ausführt
  - vendi (verkaufen) → vendisto (Verkäufer)
- -et-: schwächt ab, Verkleinerungsform; Gegenteil von -eg-
  - libreto (Büchlein)
  - beleta (hübsch, „ein bisschen schön“)

Eine genauere Einführung und Übersicht der sogenannten Tabellwörter, wie kiom-iom-tiom, kiu-iu-tiu kommt in Lektion 6.

## 4. ÜBUNGEN

### 4.1. Was heißt das im Plural?

1. robo
2. la blua jupo
3. Mi prenas tiun ĉi ruĝan pomon.

### 4.2. Wieder etwas zum Übersetzen!

1. am gestrigen Tag
2. herausgehen
3. ich sehe dich
4. sieh!
5. Zahlen Sie!
6. ein Kilogramm Käse
7. seid!
8. hellbraun
9. Apfelkuchen
10. ĉiutago
11. tuttaga
12. havaĵo
13. ree
14. aĵo
15. eta

## 5. „VI KONDUTAS KVAZAŬ INFANO!“

Post unu horo, ambaŭ eliras el la librovendejo. Ili nun iras al kafejo. Antaŭ la kafejo, iu malalta, diketa viro demandas ilin:

- Pardonu, karaj, mi estas fremda en tiu ĉi urbo, kaj tiu ega trafiko ĉi tie en la centro tute ne plaĉas al mi. Mi serĉas la centran bibliotekon. Ĉu vi konas la vojon?

Peter jesas la demandon:

- Mi pripensu... Iru unue en tiu ĉi direkto, ĝis la angulo. Prenu la straton dekstren kaj iru rekte ĝis alta arbo. Tie vi trovos haltejon de la tramo. Entramiĝu (en-tram-iĝ-u), veturu kvin staciojn, kaj eltramiĝu (el-tram-iĝ-u). Nun vi estos sur malgranda placo. Tie ekveturos aŭtobuso. Vi veturos sep staciojn kaj elbusiĝos (el-bus-iĝ-os). Dekstre de la aŭtobusa haltejo vi vidos grandan konstruaĵon. Tio estas la teatro. Apud la teatro vi trovos la urban muzeon. Malantaŭ la muzeo estas malgranda ponto. Transiru la ponton, maldekstre estos poŝtoficejo, sed vi iros dekstren ĝis aŭtovendejo. Tie bonvolu demandi denove (de-nov-e).

Klara ruĝiĝas:

- Sed mi proponas al vi iri en la alia direkto. Vi trovos la bibliotekon nur cent metrojn de ĉi tie, malantaŭ vi. Tio estas simpla kaj tre proksima.

Kaj al Peter mallaŭte:

- Ĉu vi ne kredas, ke vi kondutas kvazaŭ malbona infano?

La viro foriras.

- Kaj nun ni iros en la kafejon, Peter, ĉu vi mendas por mi tason da kafo kun sukero sen lakto?
- Jes, volontе. Cetere, hieraŭ mi prunte prenis lernolibron el la urba biblioteko kaj jam lernis unu frazon en Esperanto!
- Kiun frazon?
- Ĝi konsistas el nur tri vortoj: Mi amas vin.

*Nicht aufstöhnen! Wenden wir uns am besten wieder den neuen Vokabeln zu...*



## 7. KONTROLLÜBUNGEN FÜR DEINEN MENTOR

### 7.1. Übersetze die folgenden Fragen:

1. Ĉu la prezo de la kafo altiĝis?
2. Kiel mi trovos la urban muzeon?
3. Kiu estas tiu ĉi interesa viro?
4. Kiu el tiuj ĉi virinoj estas via edzino?
5. Kiu aŭto estas nia?
6. Kiun vi renkontis hieraŭ en la kafejo?
7. Kio estas en la skatolo?
8. Kion vi skribis al tiu knabo?
9. Kiom da sukero vi deziras?
10. Wie geht es Ihnen?
11. Wer sind Sie?
12. Wen hast du gestern im Geschäft gesehen?
13. Was (*Akkusativ!*) hast du gestern gekauft?
14. Hast du Äpfel gekauft?
15. Wie viele Äpfel hast du gekauft?
16. Kiel vi nomiĝas?

### 7.2. Übersetze folgende Wörter sinngemäß:

1. laktaĵo
2. enamiĝi (en-am-iĝ-i)
3. vorteto
4. elaŭtiĝi (el-aŭt-iĝ-i)
5. laŭtiĝi
6. mallaŭtiĝi
7. reheliĝi (re-hel-iĝ-i)
8. kontentiĝi